

Kristian Høeg

II

CARSTEN HØEG

15. november 1896—4. april 1961.

Tale holdt i Videnskabernes Selskabs møde den 20. oktober 1961.

Af **Franz Blatt**.

Ved Carsten Høegs død mistede videnskaben en nidkær tjener, Københavns Universitet en inspirerende lærer og Danmark en markant skikkelse i sit kulturliv. Det er ikke let at give et retfærdigt billede af Carsten Høegs virke. Det er fremfor alt ikke gjort ved en gennemgang af de skrifter, der bærer hans navn. Hans åbenhed og mangesidige interesser førte ham ind på felter, der lå den klassiske filologi temmelig fjernt. Hans lidenskabelige temperament er ved siden af sjældne evner forklaringen på, at han gjorde sig gældende, hvor han end trådte frem: i videnskabelig diskussion, i administrativt virke eller offentlig debat. De samme egenskaber, åbenhed og temperament, gjorde ham til en strålende lærer for sine studenter, når de først havde vænnet sig til hans ofte lidt abrupte form. Høeg kunde lide at blive modsagt af de studerende, en egenskab, der ikke hører til de mest udbredte blandt universitetsprofessorer. Jeg har hørt folk påstå, at Høeg har lært dem at læse, selv bifagsfolk, der kun fulgte hans forelæsninger i latin. Af politisk observans konservativ var han mere tolerant end de fleste. En forkærlighed for de rene standpunkter, der ikke mindst vurderes højt af unge mennesker, gjorde ham lidet tilbøjelig til det lette kompromis. I mindre væsentlige forhold har han givetvis ofte som andre mennesker måttet acceptere det opnåelige. Men når det gjaldt, hvad han anså for vitalt, kunde han være endog særdeles stejl. Han havde en stærkt udviklet retfærdighedssans, hvad alumnerne på Frihedskollegiet ofte har givet udtryk for. Og han mistede aldrig evnen til at harmes. Samvittighedsfuld, som han var i sin videnskab, var han også i de vanskelige opgaver, der af modstandsbevægelsen blev betroet ham under den sidste krig. Det er ikke min sag at tale herom – blot så meget

skal siges, at krigen og hvad derpå fulgte betød et indsnit i hans liv. Det er som om videnskaben alene fyldte hans tilværelse ud før 1940 – mens han efter 1945 gang på gang lod sig kalde bort fra sine lærde sysler. Han vedblev at føle sig draget til de græske patriarker og eremitter, samtidig med at han følte pligt til at blande sig i døgnets strid. Det gav både spændvidde og spænding.

Personlige lederegenskaber og faglige kvalifikationer førte ham frem i første række blandt vor tids humanistiske forskere: Han blev formand for *Fédération internationale des études classiques* (1948–51), præsident for *Union académique internationale* (1953–56) og præsident for det internationale råd for humanistiske videnskaber (*Conseil international pour les sciences humaines*) 1955–58. En kort tid var han formand for det humanistiske udvalg under ministeriet for Grønland (1955–56). Han sad i den danske Unescokommission, i Videnskabskommissionen og Statens almindelige Videnskabsfond. Og han var muligvis blevet rektor for Københavns Universitet, hvis ikke sygdom havde ramt ham. I 1954 var han præsident for den internationale kongres for klassiske studier, Madvigkongressen, i København.

Carsten Høeg har visselig kastet glans over dette selskab. Selvom han gang på gang i offentlig debat talte åndsvidenskabernes sag, havde han en levende fornemmelse af videnskabens helhed. På en meget smuk og tillige særdeles personlig måde gav han udtryk herfor i nogle betragtninger, der fremkom umiddelbart efter den anden verdenskrigs afslutning: »Vi har eet sted her i landet, hvor tanken om de naturvidenskabelige og humanistiske videnskabers helhed bliver holdt i ære, nemlig Videnskabernes Selskab . . . i dette mærkværdige selskab påhøres foredragene af medlemmer af såvel den historisk-filosofiske som den matematisk-naturvidenskabelige klasse. Jeg har dér hørt foredrag om mange mærkelige ting, som jeg ikke forstår mig det mindste på – den vældige amøbe chaos chaos (i vild og tam tilstand), om safternes forunderlige veje i træernes grene og knopper, om nye matematiske problemer, om atomkerner og om stjernetaager – men skønt jeg så mange gange må indrømme for mig selv, at jeg ikke har forstået et muk af foredraget, har jeg dog lært noget om visse grundlinjer i videnskabeligt arbejde på de mest forskellige områder af kundskabens mark, og jeg har på en vanskeligt for-

klarlig måde fået et indtryk af det, der bevæger og opfylder de forskere, til hvis for mig så dunkle tale jeg har lyttet. Det har bestyret mig i min tro på, at det er væsentligt for den enkelte og for samfundet at fastholde – og søge at gribe – videnskabens helhed«.

Carsten Høeg blev født den 15. november 1896 i Aalborg som søn af havneingeniør Niels Johannes Molt Høeg og Bertha Schou, og han bevarede livet igennem en vis klokkekærlighed til den friske Limfjordsby. Gennem påvirkning fra sin fader, der havde megen sproglig indsigt, begyndte han tidligt at interessere sig for sprog og sammen med ham læste han forskellige græske tekster. Det er imidlertid meget karakteristisk, at den unge gymnasiast ikke lod sig nøje hermed, men når et græsk skib lå i havnen, søgte kontakt med de græske søfolk for at lære sig nygræsk. Efter faderens død i 1915 flyttede familien til København. Han havde da allerede eet år studeret klassisk filologi og fransk. Denne på det daværende tidspunkt ret usædvanlige fagkombination skulde få betydning for Høegs orientering i den videnskabelige verden. Både Heiberg og Drachmann, de to lærere Høeg skyldte mest i de klassiske fag, havde nærmere tilknytning til tysk filologi. Da Høeg rejste til udlandet, var det til Paris. Han fulgte her Antoine Meillets forelæsninger over den sammenlignende sprogvidenskab, i hvis metode han herhjemme var blevet indviet af Holger Pedersen. Desuden gik han til forelæsninger over nygræsk hos Hubert Pernot. Høeg havde nemlig på et meget tidligt tidspunkt, inden han blev kandidat, klart for sig, at et solidt kendskab til nygræsk er nødvendigt for at forstå oldgræskens historie i den efterklassiske tid. Herhjemme havde Sandfeld indført ham i balkanfilologiens problemer. Høeg nævner selv blandt sine lærere Gertz og Dines Andersen og Christian Blinkenberg, om hvis betydning for dansk antikforskning han har talt fra dette sted. Jeg tager næppe fejl, når jeg formoder, at Blinkenbergs folkløriske interesse efterlod et varigt indtryk hos den modtagelige elev, der om sin lærers undervisning meget træffende bemærker, at de unge filologer gennem beskæftigelsen med selve de arkæologiske objekter fik placeret forståelsen af de mere abstrakte kulturområder, der er filologiens egentlige domæne, på en solid basis og in concreto lærte at forstå, hvad iagttagelse er. Studieårene i Paris kom til at præge Høeg varigt, ikke mindst i hans indstilling over for tysk videnskab og åndsliv.

Allerede i 1917, som student, blev Carsten Høeg af Ada Adler anmodet om at katalogisere to sene byzantinske musikhåndskrifter i det kgl. Bibliotek. Som forudsætning for et sådant arbejde medbragte han en levende interesse for musik, såvel i teori som praksis, og mere end almindelige evner som filolog. Begge håndskrifter indeholdt den teoretiske lærebog, der går under navnet *Papadike*. Det er ejendommeligt at tænke på, at denne tidlige vakte interesse for byzantinsk musik skulde føre til storværket *Monumenta Musicae Byzantinae*. Under sit studieophold i Paris benyttede Høeg, der da endnu ikke var kandidat, lejligheden til at kopiere teoretiske byzantinske musikmanuskripter i *Bibliothèque nationale*, bl. a. den traktat, som kaldes *Hagiopolites*. Frugten af disse studier var en lille afhandling i *Revue des études grecques* (1922) *La théorie de la musique byzantine*, hvori den byzantinske musikteori sammenlignes med den antikke. Betegnende for Høegs ærlighed er, at han mange år senere erkender, at afhandlingen skæmmes af trykfejl, der gør den delvis uforståelig – han læste korrektoren i en hytte i Epirus, da han forberedte sin disputats om Sarakačanerne, en nomadestamme på Balkan. Under arbejdet på disputatsen opholdt han sig under primitive betingelser i forskellige egne af Balkan og pådrog sig herunder en alvorlig malaria. Han var aldrig bange for at tage risici. – Da han lå syg af malaria i Wien, overvejede han forøvrigt alvorligt at opgive sine filologiske studier til fordel for lægevidenskaben, hvis umiddelbare nytte for vore medmennesker jo er så indlysende. Han er ikke den første og bliver næppe den sidste, der har haft sine tvivl med hensyn til humanistiske studiers værdi. Heldigvis lod han sig ikke bringe ud af sin bane.

Afhandlingen om Sarakačanerne (*Les Saracatsans. Une tribu nomade grecque* I–II 1925–26) var inspireret af Pernot og gennemført efter de bedste franske traditioner. Først gives en etnografisk oversigt. Sarakačanerne, hvis navn formodes afledt af et oldslavisk adjektiv, der betyder fattig, elendig, er en græsktalende nomadestamme, der på det daværende tidspunkt levede spredt over et stort område, omfattende bl. a. Epirus, Thessalien, Makedonien, Thrakien, Serbien og Bulgarien. Navnet er et øgenavn ('de elendige'), som Aromunerne har givet deres naboer. Man har fremsat den påstand, at Sarakačanerne skulde være græciserede Aromuner. Høeg har påvist, at der hverken i deres sprog eller

levevis er nogetsomhelst, der berettiger en sådan hypotese, at de tværtimod er græske nomader, der efter al sandsynlighed altid har levet som nomader i de nordgræske bjerge. Deres dialekt er en nordgræsk dialekt med de for denne karakteristiske ejendommeligheder, som f.eks. de tonløse vokaler e og o's udvikling til i og u (*anastínazu* svarende til oldgræsk *ἀναστενάζω*, *ánθrupus* svarende til *ἄνθρωπος*) og bortfald af tonløst i og u (*γλικόρζα* svarende til *γλυκόριζα*, *τραγδάν* svarende til *τραγουνδᾶν*), desuden afviger den på visse punkter fra samtlige kendte idiomer. Høeg drager deraf den slutning, at Sarakačanerne i hvert fald ikke har udskilt sig fra de fastboende grækere senere end omkring 15. århundrede, det tidspunkt, da differentiationen af de nordgræske dialekter satte ind. Han erkender, at man ikke kan afvise, at Sarakačanerne engang har været bosiddende, men det forekommer ham, at deres levevis, sæder og skikke afviger så stærkt fra de fastboende grækere og er så nøje afpasset til en nomadiserende tilværelse, at det ligger nær at antage, at de aldrig har været fastboende agerdyrkere, men har nomadiseret lige fra oldtiden.

Den unge sprogforskers interesse og forståelse for en primitiv stammes levevilkår, hans lidt romantiske bedrøvelse over disse naturmenneskers svage stilling over for den fremtrængende civilisation holdt sig gennem årene. I sine sidste leveår var Høeg som mange andre humanistiske forskere opfyldt af ønsket om gennem en international aktion at sikre vor viden om folk og stammer, hvis kultur trues af undergang. Han slog til lyd for et antropologisk år, hvis gennemførelse dog utvivlsomt vil strande på politiske vanskeligheder. I denne sammenhæng skal også hans beredvillighed nævnes til at sætte sig ind i grønlandske kulturproblemer. Han gik til dette arbejde med den sædvanlige ildhu og søgte at tilegne sig grønlandsk på et tidspunkt, da andre i samme situation måske vilde have foretrukket at samle kræfterne om mere nærliggende opgaver.

Anden del af disputatsen om Sarakačanerne kom i 1926 og indeholdt tekster, teknisk vokabular og index. Samme år blev Carsten Høeg Drachmanns efterfølger ved Københavns Universitet. Han havde på det daværende tidspunkt kun skrevet 3 meget korte afhandlinger, der faldt direkte indenfor den klassiske filologis område: foruden den om musikteori, een om Homer-

overleveringen (*Spor af æolisk Betonning hos Homer* NTF [1918] 141–158), der gendriver Wackernagels hypotese om æolisk accent hos Homer – de formodede spor af æolisk barytonese skyldes ifl. Høeg de aleksandrianske filologers indgriben – og een om en dialektbestemmelse af en oldgræsk tekst (MSL XXII [1922] 107–112). En lille meddelelse skrevet på nygræsk om *dialekten i Cheimarra* var fremkommet i tidsskriftet *Ἀθηνᾶ* 36 (1925) 289–296. Selvom Høegs hovedsagelige indsats således indtil da havde ligget inden for den nygræske dialektologi, var hans arbejde led i en helhedsplan – allerede i disputatsen gjorde han det til et hovedsynspunkt at fastslå sammenhængen mellem oldtid og nutid, ikke blot sprogligt, men også kulturelt. »Den klassiske filologi er også i de nygræske-dialektologiske arbejder for Høeg den moderlige jord, som han drager omsorg for at blive i berøring med«, hedder det i den sagkyndige indstilling, der førte til professoratet, og jeg tør næsten holde på, at den moderlige jord er Holger Pedersens opfindelse. Men rigtig er den jo. Høeg har selv senere i *Studier fra Sprog- og Oldtidforskning* skrevet om *Nutidens Grækenland og Antikken* (1936), en virkelig *introduzione* for hver den, der begiver sig til Hellas, skrevet ikke blot med kyndighed, men også med kærlighed. I det hele taget var man jo ikke i tvivl om, at den nye professor var grebet af sit fag, engageret, som det nu hedder. Man stillede store forventninger til ham, og de blev så sandelig ikke skuffede.

Disputatsen var tilegnet Johan Ludvig Heiberg, hvis personlighed og videnskabelige indsats Høeg har givet en fyldig vurdering af i *Bursians Jahresbericht* 233 (1931). Heiberg havde opdyrket et stort af tidligere filologer forsømt område inden for antikstudiet: den græske matematiks overlevering. At Høeg måtte betragte Heibergs indsats som et forbillede, da han gav sig i kast med den græske musik, er en nærliggende tanke. Ganske vist var der den meget væsentlige forskel, at Heiberg arbejdede med antikke forfattere, mens den musik, Høeg arbejdede med, var blevet til i den kristne middelalder. Heibergs syn på antikken, med dets sværmeri for det hellenske gik i arv til mange af hans elever. Høeg havde en lignende, men langt mere nuanceret opfattelse af de græske kulturværdier som det egentlige. Ligesom Heiberg kæmpede han en patetisk kamp for græskens stilling i den danske gymnasieskole. Ligesom Heiberg følte han det som en forpligtelse

at formidle græske kulturværdier, således at han efterlader sig en omfattende populærvidenskabelig produktion.

Høegs forfatterskab falder så vidt jeg kan se i tre grupper: studier i græsk sprogvidenskab, egentlige filologiske arbejder og endelig det stort anlagte værk om byzantinsk musik.

Blandt de sprogvidenskabelige arbejder vil jeg fremhæve en større afhandling i *Acta Linguistica* vol. II *A propos d'un livre récent sur les noms verbaux en grec ancien*. Af denne afhandling fremgår to ting: dels Høegs åbenhed over for moderne strømninger i sprogvidenskab, dels hans filologiske holdning over for det behandlede materiale. Han hævder med stor styrke og gode argumenter, at den, der med præcision vil bestemme et linguistisk element, af hvad art det end måtte være, først og fremmest bør granske de bedste forfatteres sprogbrug. Han fremhæver den uvurderlige fordel det er for græcisten at kunne støtte sig til værker, skrevet af filosoffer og matematikere som Platon, Aristoteles og Archimedes, der selv havde analyseret deres eget modersmål for at kunne skabe en klar og grundig videnskabelig terminologi. Et system, hvorefter bestemte suffixer, der bruges ved dannelsen af nomina actionis skulde udtrykke særlige aktionsarter, som dem, der kendes fra det græske verbalsystem, viser sig uholdbart ved nøjere interpretation af den sammenhæng, hvori de pågældende nominer bruges. Såvel Brøndals som Hjelmlevs tanker interesserede ham levende, og han følte sig forpligtet til at tage stilling til det nye, der skete i sprogvidenskab. I linguistkredsen i København fremlagde han sin mening om, hvordan man burde fremstille den græske og latinske syntaks. På solid grund befinder han sig med en mønstergyldig lille afhandling om *Stedbestemmelser uden præposition i Nygræsk* (Mindeskrift for Kr. Sandfeld 1943).

Som professor i klassisk filologi har Høeg ydet mange værdifulde bidrag til centrale emner indenfor sit fag, lige fra Aischylos til Cicero. *Nogle tanker om Aeschylus' stil* (Festskrift til Paul Rubow 1956) er en afhandling, som har til hovedformål at opstille en ramme for en del stilistiske fænomener, der kan fortolkes som udtryk for een og samme tendens, som Høeg kalder vis *pervasiva*: det sproglige udtryk formes således, at en dominerende tanke ikke udtrykkes analytisk og præcist, men så at sige spreder

sit væsen udover en hel ordforbindelse, periode eller endnu større passage. Det er betegnende for Høeg, at han som udgangspunkt for sine betragtninger af græsk tragediestil tager en ganske almindelig dansk sætning, leveret i familiens skød af husets datter, der engang i ophidselse sagde til sit fædrene ophav: »Gå dog din modbydelige vej«. En affektbetonet udtryksform som denne forekommer jo på alle sprog men i ganske særlig grad i arkaisk græsk. Den tragiske enallage eksemplificeres med et sted i Eumeniderne (v. 327) *μακρῶιον ἄγνισμα κύριον φόνου*. En beslægtet pervasiv brug af adjektivet findes i udtryk af typen *πολύανδροι κυναγοί* (Agamemnon 694): begrebet 'mænd' er analytisk set tilstrækkelig klart angivet ved ordet *κυναγοί*, men adjektivet *πολύανδροι* er anvendt i stedet for *πολλοί* for at forstærke udtrykkets helhed. Hvortil Høeg føjer den generelle betragtning: at der så i vore leksika kommer til at figurere 'mange' som en af *πολύανδρος*' betydninger er i og for sig absurd, men vel en uundgåelig følge af vor almindelige sprogbeskrivelses ufuldkomne fordeling på alfabetisk ordbog og systematisk grammatik. Andre aspekter af vis pervasiva anføres, tildels kendt som stilistiske figurer (polyptoton, figura etymologica), hvorfra man går videre til længere passager, hvor eet og samme hovedbegreb nævnes i forskellige former. Tilsidst anføres så en korsang i Prometheus (397–435), der begynder med ordet *στένω* 'jeg sukker', slutter med ordene *στένουσιν ἄλγος οἰκτιρόν*, i vers 407 står *στονόεν*, i 412 *μεγαλοστόνοισι*, i 431 *ὑποστενάζει*. Suk er grundmotivet og grundordet, og derved er man nået ud over det sproglig-stilistiske til erkendelse af, at denne vis pervasiva hænger sammen med noget fundamentalt i tragedien, nemlig samlingen om få stærke hovedmotiver. Således kastes der lys over en forfatter, der står ved begyndelsen af den europæiske stilhistorie.

Om *Sofokles' Antigone og eftertiden* handler eet af Høegs flittige bidrag til Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning (Kbhvn 1949), om *Herodot* en lodig indledning til Hudes oversættelse i Kildeskriftselskabets serie (1935). I en afhandling om *Xenofon* (Classica & Mediaevalia XI 1950) gøres der på overbevisende måde rede for ægtheden af den overleverede tekst. Kyros' Anabasis bærer med rette Xenofons navn, og når Xenofon i et andet skrift, *Hellenica*, henviser til en ellers ukendt syrakusansk historiker Themistogenes, ikke til sin egen fremstilling af de 10 000's tog, forklares

dette ud fra Xenofons forståelige ønske om at henvide til en skildring, der tillagde ham selv en fremtrædende rolle, uden at kunne mistænkes for at være tendentøs. At forfatterforfængelighed er en realitet, som overflødiggør usandsynlige filologiske hypoteser, er igen en generel betragtning, der rækker langt ud over det specielle tilfælde, som er behandlet her. Hvad Høeg skrev om en af sine egne professorer gjaldt i eminent grad ham selv: han besad den egenskab, der er så vigtig for en universitetslærer, nemlig evnen til at koncentrere opmærksomheden om en lille bitte ting og dog just derigennem skærpe sansen for sammenhængen og de store linier.

Under den beskedne titel *Notules sur l'histoire du livre grec* (Miscellanea Giovanni Mercati 1946, Studi e Testi 124) kommer Høeg ind på et spørgsmål, der allerede er strejft i Classica-afhandlingen, nemlig hvornår en organisk og fast inddeling i bøger, således som vi kender den ved større litteraturværker, har afløst den klassiske periodes mere vilkårlige inddeling. Matematikeren Apollonios fra Perga, der skrev sit værk om keglesnit ca. 100 år efter Euklid har ikke blot nummereret sine bøger og foretaget underinddelinger i paragraffer, men har også benyttet sig af disse inddelinger for at lette henvisninger indenfor værket. Af indre kriterier, såsom mangelen på de overgangspartikler, der ellers er nærmest obligatoriske i en sammenhængende græsk tekst, slutter Høeg, at allerede Xenofons Anabasis er inddelt i bøger. Xenofons teknik står således i klar modsætning til de gamle historieskriveres, Herodots og Thukydidts. Vi må altså regne med, at *bogen* fra Xenofons tid har fået en mere autonom status uafhængig af den mundtlige tradition. Nu ved man uheldigvis ikke det nøjagtige tidspunkt for affattelsen af Xenofons Anabasis, men selv når man regner med det 4. førkristne århundredes første halvdel som terminus ante quem for den moderne bogteknik, må allerede dette karakteriseres som en videnskabelig landvinding. – I en nydelig publikation om *Skrift og Bog i den klassiske Oldtid* (Kbhvn 1942) behandles i populær form den græsk-romerske skrift- og boghistorie. Vi har overtaget vort alfabet og vor bogform fra grækerne, og mange af de problemer, de arbejdede med, er endnu vore. Høeg fremhæver, at vi får bedre perspektiv i vort arbejde med dem, hvis vi ser dem i tidens dimension, og det er ham magtpåliggende at slå fast, at her i Europa gælder det på

dette som på mange andre områder, at vil vi vide noget om vore kulturelle forudsætninger, må vi gå tilbage til Grækenland, hvortil jeg vilde føje: og den nærmere orient.

I årene 1932–41 udkom Platons samlede skrifter (10 bind) på dansk, en kulturbedrift, forsåvidt som oldtidens største tænker og sprogkunstner ikke før havde foreligget komplet på Kierkegaards sprog. Tanken om en fuldstændig Platonoversættelse var undfanget af lektor Holten-Bechtolsheim i Sorø, men det blev Høeg og Ræder, der realiserede tanken med Carlsbergfondets hjælp. Udgaven er resultat af et samarbejde, hvori også William Norvin havde en ikke ringe part, men et samarbejde skal jo ledes, og Høeg gik op i dette arbejde med al den iver, der var ham egen. Han følte det virkelig som sin opgave at være kulturformidler. At gøre Platons tanker tilgængelige for sine landsmænd måtte give ham en særlig tilfredsstillende måde vanskeligt, for ikke at sige umuligt. Selvom også Høeg har kendt det græske ordsprog, der fraråder at barbære en løve, var han frygtløs, når det drejede sig om tilstrækkeligt store foretagender. Den uovervindelige vanskelighed ved at oversætte Platon ligger i det terminologiske. Platon står i begyndelsen af den videnskabelige tænknings historie i Europa, og hans filosofiske sprog er derfor i høj grad noget nyt. Dette at hans termini står i urokket og primitiv sammenhæng med dagliglivets levende tale, giver hans skrifter en særegen karakter. Det terminologiske er søgt klaret på den måde, at alle specielle filosofiske termini, der kunde lede tanken i en gal retning, er undgået, og de græske ord er gengivet enten ved dagligdags danske ord, hvis begrebslige indsnævring først fremgår af sammenhængen hvert enkelt sted eller ved fri omskrivning. Denne sobre programmerklæring stemmer ganske med Høegs filologiske holdning til stoffet. Men dermed være ikke sagt, at den filologisk-historiske interesse var den drivende kraft bag den store Platonoversættelse. Snarere var det ønsket om, at antikkens evigtgyldige tanker skulde være en nærværende kraft i vort eget samfund, sandheder som den, der lægges Sokrates i munden, at købet af kundskaber er farligere end købet af fødevarer. »Hvad man køber hos kræmmeren, kan man bære hjem i en kurv og prøve, om det er sundt eller usundt, men det, man køber hos sofisten, må man tage op i sig selv og gå hjem med i sin sjæl enten

beskadiget eller hjulpet«. Intet sted har Høeg vel egentlig klarere givet udtryk for sin opfattelse af antikstudiets almengyldige værdier, end da han som prorektor ved Københavns universitets årsfest i 1950 talte om *Græske Politikere* (1951): blot vi lader være med at tale græsk og latin, er næsten alt det, vi giver os af med, let tilgængeligt og af bred almen interesse. Han havde med sans for det aktuelle valgt at orientere tilhørerne om den politiske argumentationsform i det klassiske Athen. Eller jeg kan henvise til det lille skrift *Stat og Individ* (Kbhvn 1942) efter et foredrag på Studenterforeningens historiske Gerlevmøde – også dette bygger på tanker, der har fundet udtryk i fortiden, men som ikke har mistet deres gyldighed. Allerede i 1927, året efter professorudnævnelsen, udgav Høeg, der senere fik oprettet universitetets papyrussamling, en lille afhandling om *En græsk forretningsmand i III århundrede f. Chr.* på grundlag af det såkaldte Zenons arkiv. Det er dokumenter, der på en egen måde anskueliggør, at menneskene forandres meget lidt gennem århundrederne, deres lyster og lidenskaber forbliver de samme – eller også mildnes de langsommere, end man kunde forvente efter de ydre vilkår. Jeg erindrer, at han engang i et radioforedrag, hvor han kom ind på kriterierne for den historiske periodedannelse, chokerede lytterne ved at tillægge lommeurets opfindelse epokedannende betydning (trykt i *Perspektiv* 8, 1960–61: Atombomben og lommeuret).

Den klassikertradition, som Carsten Høeg følte sig forpligtet overfor, medførte, at han gav sig af ikke blot med den græske, men også med den latinske litteratur. En afhandling om *Plautus* (*Introduktion til Plautus*, Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning 1931) belyser den romerske komediedigters forhold til de græske forbilleder. Kort forinden havde Eduard Fraenkel udsendt sin betydelige bog *Plautinisches im Plautus*, hvor den umbriske digters indsats i komediens historie fremhæves. Ved en skarpsindig analyse af Plautus' værk var det lykkedes Fraenkel at skrælle det specifikt plautinske, deriblandt den barokke humor, der kommer folk til at le, ud fra de motiver, der er overtaget fra den nyere græske komedie. Høegs afhandling bygger i høj grad på Fraenkels undersøgelser, selvom den ifølge forfatterens hele indstilling accentuerer den romerske komedies afhængighed af den græske. Spørgsmålet om Plautus' forhold til sine forbilleder karakteriseres af Høeg som det på en vis måde betydningsfuldeste enkelttilfælde

af det store, hele den romerske litteratur omfattende problem om forholdet til det græske. Det er for ham et memento om, at den klassiske filologi er og må være en enhed. Problemet er et af den slags, hvor man ikke kan nå til en definitiv løsning. Høeg mener, at den tid vil komme, da man vil gøre omkring og beflitte sig på at vise, hvor slavisk Plautus har holdt sig til sine græske mønstre. Tredive år er gået siden da, og talløse papyrusfund har bragt nyere græske komedier og anden hellenistisk litteratur for dagen. Ikke desto mindre står det klarere end nogensinde, at den romerske litteratur har sit eget ansigt, hvad enten det drejer sig om komedie eller elegi, epos eller satire. Heibergs opfattelse, hvorefter Roms Akvædukter vidner mere om Roms storhed end den samlede romerske litteratur – en opfattelse, som Høeg nu tog afstand fra – er i længden uholdbar, men jeg vilde for mit vedkommende også være varsom med at påstå, at »den romerske litteratur er væsensbestemt derved, at den er uoriginal«. Originalitet er et moderne begreb, der ikke uden videre lader sig overføre på antik litteratur. Men hvordan man end ser på sagerne, vil Høegs introduktion til Plautus altid på en overordentlig kyndig og personlig måde orientere den, der giver sig ind på et af den latinske litteraturs allervanskeligste gebeter.

Endnu mere personlig er Høegs store bog om *Cicero, Kunstneren-Statsmanden-Mennesket*. Den kom under krigen (1942). Når man betænker den foragt, med hvilken den store tyske historiker Mommsen behandlede politikeren Cicero, når man erindrer det næsten hadefulde billede af Cicero som menneske og statsmand Georg Brandes havde tegnet i sit værk om Cæsar, når man endelig tænker på Vilhelm Grønbechs nådeløse dom over Cicero, forstår man, hvad der har bevæget Høeg til at søge at give en retfærdigere vurdering af en af de vigtigste skikkelser i europæisk åndsliv. Den omstændighed, at Cicero gennem sin privatkorrespondance har udleveret sig til efterverdenen, så vi kun kender ham alt for godt, har været medvirkende til at skabe det portræt af en selvoptaget person, der er gået over i historien, og som har nået klimaks i Carcopinos *La correspondance de Cicéron*. Som politiker stod Cicero i forreste række, da den romerske republik kæmpede for livet – det er denne situation, der har vakt Høegs interesse. Han siger selv: »Medens jeg har skrevet på denne bog, har jeg gang på gang konstateret, at ting hos Cicero, jeg ikke

havde forstået før, nu blev mig ganske klare i lyset af de store, grufulde begivenheder, der foregår omkring os.« Og det er jo så sandt, som det er sagt, at hver periode har sine særlige forudsætninger for at forstå fortidens hændelser. Nu havde den *res publica*, Cicero søgte at forsvare, meget lidt tilfælles med den samfundsform, der var truet, da Høeg skrev sin bog om Cicero, men alligevel var situationen i fyrreerne af en sådan beskaffenhed, at usikkerhed og vankelmod, beslutsomhed og mod i en delvis analog situation præsenterede sig anderledes for iagttageren end før. Det er det samme fænomen, der gør sig gældende, når den, der har levet under et diktatur, læser litterære produkter fra en anden diktatorisk periode – øret skærpes for ordenes valør, en panegyrisk svada tages ikke helt efter sit pålydende, en stille ytring af almindelig menneskelighed kan få en inderlig tone, som den ellers ikke vilde have. Ligesom det var Høeg magtpåliggende at få mere ud af de antikke kilder i lys af vor egen tid, på samme måde forfægtede han den anskuelse, at fordybelse i svundne tider kan give en klarere erkendelse af vort eget slægtleds problemer. Et enkelt eksempel kan belyse dette. Man kan ikke undgå at beskæftige sig med antik retorik, når man giver sig af med Roms største taler. Høeg fremhæver, at uddannelse i den antikke retorik er en god skole for den, der skal undersøge en argumentations holdbarhed. Han konkluderer, at hvis en større del af menneskeheden gennem en sund opdragelse i retorik havde lært talekunstens forholdsvis simple mekanik at kende, vilde den være bedre rustet mod propaganda og reklame af enhver art. Bogen om Cicero er Høegs største populære værk. Man kan mene, at han måske overvurderer Cicero som statsmand, hvis man ved politik forstår det muliges kunst, man kan stadig finde Cicero irriterende selvglad og hans filosofiske åre temmelig forkalket, men man kan ikke nægte hans enorme betydning for al eftertid som bærer af et bestemt humanitetsideal, og man kan navnlig ikke nægte, at den danske læseverden har Carsten Høeg at takke for bogen om Cicero.

Når hertil lægges, at han i Gyldendals Bibliotek har redigeret tre fortræffelige bind om Grækenland og Rom, og at han sammen med Paul Rubow har oversat Ovids *Fasti*, må man i sandhed sige, at han har gjort sin skyldighed som formidler af den klassiske kulturarv. Og mere end dette: i den mærkelige senantikke kristne livsform, som den udfoldede sig i den græske og nærøstlige verden,

har han indført danske læsere gennem sin vægtige indledning til »Den hl. Antonius' liv og andre skrifter om munke og helgener« (Kildeskriftselskabets publikation 1955).

Det område, på hvilket Carsten Høeg kom til at yde sin betydeligste videnskabelige indsats, lå imidlertid uden for den klassiske filologi i snævrere forstand, uden for antikken, nemlig i udforskningen af den byzantinske musik. Naturligvis har Høeg også interesseret sig for den antikke græske musik, men det kunde af gode grunde ikke blive til så meget. Nok findes der musikteoretiske tekster fra Oldtiden, og hvor velbevandret Høeg var i disse, får man indtryk af ved at læse hans grundige gennemgang af svenskeren Dürings arbejder: *Die Harmonielehre des Klaudios Ptolemaios* (Gnomon 1930) og *Porphyrios' Kommentar zur Harmonielehre des Ptolemaios* (Gnomon 1934). Fra selve antikken er kun få melodier overleveret med noder, så det er ikke så let at danne sig en forestilling om, hvordan antik musik har lydt. Den antikke musikteori, der af Varro blev optaget mellem de romerske undervisningsfag, levede ganske vist videre igennem middelalderen. Vi har bevaret erindringen herom i vore betegnelser af musikintervallerne, en sekund, en tert, en kvart osv., der repræsenterer den antikke måde at tælle på. Harmoni, melodi, rytme, tone, orgel, diatonik og kromatik – viser det græske islæt i europæisk musikteori. Herom, såvel som om den rolle, musikken spillede som led i den græske kultur, kan man læse i den orientering om *Græsk Musik* (Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning 1940), hvormed Høeg har beriget vor antiklitteratur. En fortrinlig belysning af forholdet mellem antik og kristen musik får man i en afhandling *Les rapports de la musique chrétienne et de la musique de l'antiquité classique* (Byzantion 1955–57) i det festskrift, der blev overrakt Ejnar Dyggve på hans 70-årsdag. I modsætning til Carl Schneider, hvis store værk *Geistesgeschichte des antiken Christentums* (1954) også behandler musikken, hævder Carsten Høeg med rette den orientalske musiks betydning for den, vi kender fra den kristne kirke. Syrisk indflydelse er uomtvistelig for de såkaldte Kontakia. Den velkendte måde, hvorpå den hellige skrift messes, ikke blot i østeuropæiske lande, men også i Vesten, er en direkte fortsættelse af den måde, hvorpå Toraen og Profeterne reciteres i den jødiske synagoge. De to vigtigste genrer i den byzantinske hymnologi,

nemlig Kanon og Sticheron, stammer fra bibelen. En kanon er bygget over de bibelske cantica, et sticheron er et lille digt, der nøje knytter sig til et vers i bibelen (stichos), fortrinsvis salmerne. Disse grundforhold ændres ikke derved, at den notation, som fikserer enkelthederne i den kristne recitation, rummer elementer, der hidrører fra den græske filologiske og retoriske tradition. Herom handler Høegs grundlæggende værk *La notation ekphonétique* (Monumenta Musicae Byzantinae Subsidia vol. I fasc. 2) 1935. Her granskes med udgangspunkt i en middelalderlig liste over de forskellige tegn, der har været anvendt ved de kirkelige teksters lectio sollemnis, ikke blot disse tegns navne, men også deres musikalske værdi. Studierne over den byzantinske lectio sollemnis fortsattes med et bidrag i festskriftet til Kirsopp Lake (*Remarks on the Prophetologion by C. Høeg and Günther Zuntz*, Quantulacumque 1937, p. 189–226). Bogen om den ekfonetiske notation er skrevet efter en studierejse, der førte Høeg til Athos, Saloniki, Athen, Jerusalem og Sinai. Alle disse steder rummer rige samlinger, netop af de håndskrifter, der er nødvendige for et studium af byzantinsk musik. Den ekfonetiske notations terminologi er ifølge Høegs undersøgelse fuldt udviklet på græsk grund i 4. efterkristne århundrede af grammatikere og rhetorer. Men en musikalsk recitation af religiøse tekster i de os bekendte traditionelle former var ukendt i oldtidens Grækenland. Man har i den periode, da den antikke verdens folk blev kristnede, overalt følt behovet for et grafisk middel til at udtrykke de forskellige nuancer i gudstjenestens lectio sollemnis. Navnlig havde man brug for at angive pauser og kadencer. Det var da naturligt at ty til de eksisterende græske tegn. Af denne sammenblanding opstod noget helt nyt. Studiet af de ekfonetiske tegn anskueliggør således den amalgameringsproces af antikke og orientalske elementer, der også kendes fra andre områder af kristendommens ældste historie.

La notation ekphonétique indgår i serien Subsidia, der igen er en del af *Monumenta Musicae Byzantinae*, ikke med urette karakteriseret som 'une des grandes entreprises scientifiques de ce siècle'. Høeg, der fra de helt unge år så, at her lå en opgave, foreslog på Byzantinistkongressen i Athen i 1930 at koordinere og stabilisere studiet af byzantinsk musik. Forslaget blev vedtaget eenstemmigt, og man lagde særlig vægt på at sikre sig en oversigt over de eksisterende byzantinske musikhåndskrifter og at gøre

nogle af de vigtigste manuskripter tilgængelige i facsimile. Redaktionskomitéen, der foruden Høeg omfattede H. J. W. Tillyard og Egon Wellesz mødtes i København i 1931. Resultatet blev, at Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab tilligemed The British Academy rejste sagen om de byzantinske håndskrifter i Union académique internationale, under hvis auspicer Monumenta Musicae Byzantinae udkommer.

Udgaven består af en 1) facsimileserie 2) en serie hjælpemidler (Subsidia) 3) en serie transkriptioner 4) en kritisk udgave af de byzantinske lektionarier. Endelig har der længe været planlagt en serie med byzantinske afhandlinger om musikteori, et Corpus Scriptorum de re musica. I facsimileserien har Høeg sammen med Tillyard og Wellesz udgivet 1. bind (*Sticherarium* Kbhvn 1935), han var eneudgiver af 2. bind indeholdende *Hirmologiet fra Athos* (1938) og af 4. bind (*Contacarium Ashburnhamense* 1956) – det videnskabelige arbejde ved disse facsimileudgaver ligger selve håndskriftbeskrivelsen og skildringen af deres historie. I subsidieserien, hvor Høeg skrev om den ekfonetiske notation, indgår den bulgarskfødte Mme Palikarova-Verdeils afhandling om den byzantinske musik i den slaviske verden. Denne bog inspirerede Høeg til en række afhandlinger om den byzantinske musiktradition på dette område, bl. a. *The Oldest Slavonic Tradition of Byzantine Music* (Proceedings of the British Academy, vol. 39, 1953) og *Ein Buch altrussischer Kirchengesänge* 1956. Forøvrigt lærte Høeg sig russisk, der var nødvendigt for byzantinske studier, og da han havde stort sprogkennende, drev han det også praktisk ganske vidt. I subsidieserien er fremdeles publiceret Velimirović's Harvard-thesis *Studies on the Fragmenta Chiliandarica Palaeoslavica*. I Transcriptaserien, hvor navnlig Wellesz og Tillyard var virksomme, betegner 6. bind et vendepunkt i Høegs byzantinske musikstudier. Sammen med A. Ayoutanti og M. Stöhr udgav han nemlig her 1. del af *Hirmologiets hymner i transkription*, og fra da af gik han ikke af vejen for de vanskeligste transkriptionsproblemer. Endelig er der serien med udgaver af gammeltestamentlige og nyttestamentlige lectionaria: her er 4 fascikler af Profetologiet, det gammeltestamentlige lektionar, publiceret af Carsten Høeg i samarbejde med Günther Zuntz. I de 25 år Monumenta Musicae Byzantinae har bestået, er over 20 bind blevet gennemlæst og gennemdiskuteret af Høeg og hans

medarbejdere, og det vil sikkert ofte være svært at afgøre, hvor den enes arbejde begynder, og den andens holder op. Men givet turde det være, at Høegs betydning for udforskningen af byzantinsk musik rækker langt ud over de bøger, der bærer hans navn.

Til orientering for sine landsmænd udsendte Carsten Høeg i 1955 en lille bog *Musik og Digtning i byzantinsk Kristendom*. Her findes forklaring på, hvad et Sticheron er, hvad der skal forstås ved Kontakier og hvorledes kanondigtningen præsenterer sig. Det er en sælsom verden, der her gøres tilgængelig for den, der har øjne at se og øren at høre med. Den evne til indleven, som Carsten Høeg lagde for dagen, da han i sine unge år søgte at tilegne sig ikke blot en græsk nomadestammes sprog, men også dens livsform, bevarede han til det sidste. »For den byzantinske kristendom var 'verden' modsætning til ånden, og det verdslige var så skarpt adskilt fra religionen, at den skønhed i digtning og kunst og musik, der havde sin plads i religionen, ikke også kunde dække over det verdslige. Og det er vel til syvende og sidst grunden til, at mens det klassiske Grækenlands litteratur står åben for alle, er det vanskeligt for den, der står udenfor den byzantinske kirkedigtning og musiks grundlag, at komme inden for døren. Og hvis dette lykkes, kan man få en fornemmelse af, at man sniger sig ind i en mysteriehelligdom, der egentlig bør være lukket for alle profane. Men sådan er jo vi moderne Europæere: hvor vi kan, sniger vi os ind, og selv i en for os lukket religiøs verden synes vi bestemt, vi kan se og opleve – ikke blot det, vi med et specifikt fælleseuropæisk (man bør vel sig fællesvestligt) følelses- og tankefattigt udtryk kalder 'interessant' – men også de forestillinger, der er så dybt og klart opfattede og udtrykte, at de kan lyse op i vor lille ny-europæiske verden, der lige så lidt som den byzantinske vil give slip på kristen moral, og som lige så fuldt som Byzantinernes er beklemt over livets paradoxer eller meningsløshed, som vi vilde sige«. Med disse nænsomme ord forekommer det mig, at Høeg har sammenfattet en væsentlig del af de erfaringer, han har gjort gennem et livslangt studium, ikke blot af byzantinsk musik, men overhovedet af menneskelig kultur.

At Høegs musikalske studier ikke var begrænset til det byzantinske, er der mangfoldige vidnesbyrd om. Som eksempel skal blot anføres, at han af sit fakultet blev udset til officiel opponnet ved Jens Peter Larsens Haydn-disputats (1939). Musik var for

Høeg ikke blot et studium, men en del af hans liv. Fra de unge år var han levende optaget af både klassisk og moderne musik.

I sit lille mindeskrift om Madvig (1954) skriver Høeg, at for Madvig var videnskabelighed og intellektuel redelighed næsten synonymmer. Det samme kunde siges om Carsten Høeg. Han lignede ham også i sin trang til alsidigt virke i det danske samfunds tjeneste. Men ellers lignede han ikke det store forbillede. Følelser spillede en dominerende rolle i Høegs konstitution. De manifesterede sig i en sjælden evne og trang til at skabe kontakt med andre, i en varm og genuin interesse for sine medmennesker og i virksom indsats. For den, der dyrker kulturvidenskaben, er en sådan evne og interesse et stort aktiv. Forståelsen af kunst og litteratur forudsætter evne til at sætte sig ind i andre menneskers situation. Denne evne og viljen til at gøre brug heraf besad Carsten Høeg uformindsket livet igennem. Han kunde ægge til modsigelse, når han forfægtede et standpunkt, ikke mindst om andre emner end sin videnskab. Han fandt behag i at chokere. Men det er ikke de ringeste blandt os, der formår dette. Høeg følte meget stærkt, at han havde et ansvar, ikke blot over for sin videnskab, men også over for det samfund, han levede i. Ingensinde har han vel følt det stærkere end under krigen. Den arbejdsbyrde, han fra da af gik ind under, har utvivlsomt medvirket til at forkorte hans liv. Vi bøjer os i dag i ærbødighed for hans indsats som forsker, lærer og menneske.

Fortegnelse over Carsten Høegs trykte arbejder.

(Udarbejdet af overbibliotekar Ib Magnussen).

Ordningen er kronologisk efter trykkeår. Inden for de enkelte år er rækkefølgen: selvstændige publikationer, bidrag til selvstændige publikationer og artikler i tidsskrifter.

I fortegnelsen er udeladt følgende kategorier: artikler i dagspressen, beretninger fra internationale møder og forskellige kommissioner (bl. a. i Oversigt over Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs virksomhed), rapporter vedrørende Monumenta Musicae Byzantinae i den årlige Comptes rendu fra Union Académique Internationale, sagkyndige indstillinger og vota samt forskellige mindre meddelelser.

Carsten Høeg var medudgiver af alle de rækker, der indgår i Monumenta Musicae Byzantinae, men fortegnelsen medtager kun de bind og fascikler, han ifølge titelbladet direkte var forfatter eller udgiver af, selv om hans indsats ved udgivelsen også i andre tilfælde var ganske omfattende (f. eks. ved hovedseriens vol. V og Subsidia. Vol. IV).

I tilslutning til fortegnelsen må det nævnes, at Carsten Høeg var hovedredaktør for den antikke del af Gyldendals Bibliotek 1928—30 (kun bind, som han selv udgav, er medtaget i fortegnelsen), var medlem af redaktionskomiteen for tidsskriftet *Classica et Mediaevalia* fra 1942 og var medudgiver af monografiserien *Studies and Documents* 1946—60 (1939—45 medlem af seriens Advisory Committee). Hans virksomhed som redaktør ved den illegale presse i besættelsestiden er omtalt i *Frit Danmarks Hvidbog*. Bd. II, 1946, s. 292.

- 1918 *Spor af æolisk Betoning hos Homer*. Nordisk Tidsskrift for Filologi 4. Rk., 7. Bd., 1918, s. 141—158.
- 1922 *Le dialecte des Dialexeis*. Mémoires de la Société de linguistique de Paris 22, 1922, s. 107—112.
La théorie de la musique byzantine. Revue des études grecques 35, 1922, s. 321—334.
- 1925 *Les Saracatsans. Une tribu nomade grecque*. I. Étude linguistique précédée d'une notice ethnographique. Thèse présentée à la Faculté des Lettres de l'Université de Copenhague. Paris: Édouard Champion; Copenhague: V. Pio—Povl Branner 1925. XX, 312 s. Ill. *Προχτηρήσεις στὰ "Γλωσσικὰ Ἀνάλεκτα" τοῦ κ. Γ. Π. Ἀναγνωστοπούλου*. [Om dialekten i Cheimarra]. *Ἀθηρᾶ* 36, 1925, s. 289—296.
- 1926 *Les Saracatsans. Une tribu nomade grecque*. II. Textes (contes et chansons). Vocabulaire technique. Index verborum. Paris: Édouard Champion; Copenhague: V. Pio—Povl Branner 1926. 212 s.
Blodhævn og Gravskikke i Nutidens Grækenland. Fra en Rejse i Manien. Gry. Kultur og Natur 1, 1926—27, s. 65—72. Ill.
- 1927 *En græsk forretningsmand i III aarhundrede f. Chr. (Fra »Zenons arkiv«)*. Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning Nr. 147. København: V. Pio—Povl Branner 1927. 42 s.
- 1928 *Græske Papyri og hvad de fortæller os*. Gry. Kultur og Natur 2, 1927—28, s. 132—136, 138—140. Ill.
- 1929 *Grækenland I*. Digtning. Udg. af Jens A. Bundgaard og Carsten Høeg. Ordbog ved Valdemar Hansen. Gyldendals Bibliotek Bd. 2. København: Gyldendal 1928—30 [udkom 1929]. 394 s. 1 tavle.

- Grækenland* II. Historie og Hverdag. Udg. af Carsten Høeg, Victor Kuhr og Aksel Volten. Gyldendals Bibliotek Bd. 3. København: Gyldendal 1928–30 [udkom 1929]. 328 s. 1 tavle. 1 kort.
- Rom* II. Historie og Hverdag. Udg. af Carsten Høeg. Gyldendals Bibliotek Bd. 5. København: Gyldendal 1928–30 [udkom 1929]. 360 s. 1 tavle. 1 kort.
- J. L. Heiberg: Fra Hellas og Italien*. Udvalgte Afhandlinger I–II. (Udg. af A. B. Drachmann, Carsten Høeg, E. Spang-Hanssen). København: Jespersen og Pio 1929. XI, 496 s.; 420 s. Ill.
- 1930 [Anm. på tysk af] *Die Harmonielehre des Klaudios Ptolemaios*. Hrsg. von Ingemar Düring. Gnomon 6, 1930, s. 652–659.
- 1931 *Introduktion til Plautus*. Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning Nr. 160. København: Jespersen og Pio 1931. 80 s.
- Johan Ludvig Heiberg*. Bursians Jahresbericht Bd. 233, 1931, s. 38–77.
- 1932 *Platons Skrifter i Oversættelse*. Udg. ved Carsten Høeg og Hans Ræder. 1. Bd. København: C. A. Reitzel 1932. 317 s.
- L'état actuel de l'étude de la musique byzantine*. IIIme Congrès International des Études Byzantines Athènes 1930. Comptendu par Anast. C. Orlandos. Athènes 1932, s. 263–265.
- 1933 *Platons Skrifter i Oversættelse*. Udg. ved Carsten Høeg og Hans Ræder. 2. Bd. København: C. A. Reitzel 1933. 301 s.
- Ulrich von Wilamowitz-Moellendorff*. Historisk Tidsskrift 10. Rk., 2. Bd., 1932–34, s. 411–416.
- 1934 *Platons Skrifter i Oversættelse*. Udg. ved Carsten Høeg og Hans Ræder. 3.–4. Bd. København: C. A. Reitzel 1934. 248 s.; 186 s.
- [Anm. på tysk af] *Porphyrios Kommentar zur Harmonielehre des Ptolemaios*. Hrsg. von Ingemar Düring. Gnomon 10, 1934, s. 318–326.
- En Bog om Sokrates* [William Norvin: Sokrates]. Tilskueren 51, 1934, 1. Halvbind, s. 121–128.
- 1935 *La notation ekphonétique*. Monumenta Musicae Byzantinae. Subsidia. Vol. I, fasc. 2. Copenhague: Levin & Munksgaard 1935. 162 s. Ill. 3 tavler.
- Platons Skrifter i Oversættelse*. Udg. ved Carsten Høeg og Hans Ræder. 5. Bd. København: C. A. Reitzel 1935. 231 s.
- Sticherarium*. Ed. Carsten Høeg, H. J. W. Tillyard, Egon Wellesz. Monumenta Musicae Byzantinae I. Copenhague: Levin & Munksgaard 1935. 66 s. 325 tavler.
- Herodots Historie*. 1. Bind. I–II Bog. Overs. af Karl Hude. Med en Indledning af Carsten Høeg. København: Selskabet til historiske Kildeskrifters Oversættelse 1935. XXVIII, 227 s.
- Anders Bjørn Drachmann*. Festskrift udg. af Københavns Universitet November 1935, s. 122–132. Ill.
- Principper ved en Erstatning af de Madvigske Lærebøger i græsk og latinsk Syntaks*. [Resumé af foredrag]. Lingvistikredsen i København. Aarsberetning for 1934, København 1935, s. 8.

- 1936 *Nutidens Grækenland og Antikken*. Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning Nr. 173. København: Povl Branner 1936. 58 s.
Platons Skrifter i Oversættelse. Udg. ved Carsten Høeg og Hans Ræder. 6. Bd. København: C. A. Reitzel 1936. 275 s.
Karl Hude. Festskrift udg. af Københavns Universitet November 1936, s. 140–144. Ill.
Retsforhandlingen ved Verres-Processen. Forhandlinger paa det ottende nordiske Filologmøde i København den 12.–14. August 1935. København: J. H. Schultz 1936, s. 103–104.
 [Anm. på tysk af] *Ingemar Düring: Ptolemaios und Porphyrios über die Musik*. *Gnomon* 12, 1936, s. 152–157.
Fortegnelse over Arbejder af A. B. Drachmann. Oversigt over Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Virksomhed Juni 1935–Maj 1936, s. 135–139.
- 1937 *Prophetologium*. Ed. Carsten Høeg et Günther Zuntz. Specimen. Monumenta Musicae Byzantinae. Lectionaria. Hauniae: Levin & Munksgaard 1937. 12 s.
Les syllabes longues par position en grec. Mélanges linguistiques offerts à M. Holger Pedersen. *Acta Jutlandica* IX, 1, 1937, s. 183–196.
 Carsten Høeg and Günther Zuntz: *Remarks on the Prophetologion*. Quantulacumque. Studies presented to Kirsopp Lake. London: Christophers 1937, s. 189–226. 5 tavler.
- 1938 *Hirmologium Athoum*. Ed. Carsten Høeg. Monumenta Musicae Byzantinae II. Copenhagen: Levin & Munksgaard 1938. 28 s. 150 tavler.
 [Anm. på tysk af] *S. Baud-Bovy, La chanson populaire grecque du Dodécanèse I. Les textes*. *Byzantinische Zeitschrift* 38, 1938, s. 421–431.
Le Tétraévangile de Karahissar. [Anm. på fransk af] *The Four Gospels of Karahissar. Vol. 1. History and Text, by E. C. Colwell. Vol. 2. The Cycle of Text Illustrations, by H. R. Willoughby. With an Introduction by Mlle Sir. der Nersessian*. *Byzantion* 13, 1938, s. 701–710.
- 1939 *Platons Skrifter i Oversættelse*. Udg. ved Carsten Høeg og Hans Ræder. 7. Bd. København: C. A. Reitzel 1939. 283 s.
Prophetologium. Ed. Carsten Høeg et Günther Zuntz. Fasc. 1. Monumenta Musicae Byzantinae. Lectionaria. Vol. I. Hauniae: Munksgaard 1939. S. 1–96.
The second Pleading of the Verres Trial. Δράμα Martino P. Nilsson A. D. IV Id. Iul. Anno MCMXXXIX dedicatum. *Acta Instituti Romani Regni Sueciæ*. Ser. altera I. Lund 1939, s. 264–279.
- 1940 *Græsk Musik. En kulturhistorisk Skizze*. Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning Nr. 183. København: Povl Branner 1940. 67 s.
Platons Skrifter i Oversættelse. Udg. ved Carsten Høeg og Hans Ræder. 8.–9. Bd. København: C. A. Reitzel 1940. 216 s.; 295 s.

- Prophetologium*. Ed. Carsten Höeg et Günther Zuntz. Fasc. 2. Monumenta Musicae Byzantinae. Lectionaria. Vol. I. Hauniae: Munksgaard 1940. S. 97–192.
- Sur le Prophetologium*. Atti del V Congresso Internazionale di Studi Bizantini Roma 20–26 settembre 1936. II. Roma 1940, s. 488–489.
- L'Ancien Testament dans l'Église grecque: quelques aspects de la question*. Sixième Congrès International d'Études Byzantines Alger, 2–7 Octobre 1939. Résumés des rapports et communications. Paris 1940, s. 107–109.
- Anders Björn Drachmann. Bursians Jahresbericht Bd. 271, 1940, s. 42–54.
- Karl Hude. Bursians Jahresbericht Bd. 271, 1940, s. 55–61.
- 1941 *Platons Skrifter i Oversættelse*. Udg. ved Carsten Höeg og Hans Ræder. 10. Bd. København: C. A. Reitzel 1941. 336 s.
- 1942 *Introduktion til Cicero*. Kunstneren – Statsmanden – Mennesket. København: Gyldendal 1942. 328 s. Ill.
- Stat og Individ*. København: Munksgaard 1942. 52 s.
- Papyri Graecae Haunienses Instituti papyrologiae Graecae universitatis Hauniensis cura Carsten Höeg editae*. Fasc. 1: Literarische Texte und ptolemäische Urkunden. Hrsg. von Tage Larsen. Hauniae: Munksgaard 1942. 96 s. 8 tavler. [S. 7–8 *Præfatio* af Carsten Höeg].
- A propos d'un livre récent sur les noms verbaux en grec ancien* [Jens Holt: Les noms d'action en -σις (-τις)]. *Acta linguistica* 2, 1940–41 [trykt 1942], s. 192–219.
- Skrift og Bog i den klassiske Oldtid*. Bogvennen 1942, s. 61–120. Ill. [Særtryk heraf også selvstændigt udgivet med samme titel].
- 1943 *Nationalitet og Kultur*. En Tale til Akademikere. København: Munksgaard 1943. 63 s.
- Individ og Stat*. De danske Folkerørelser. Red. af Ib Koch-Olsen. Studenterforeningens danske Bibliotek. 3. Serie II. København: Nyt nordisk Forlag. Arnold Buseck 1943, s. 115–131. [Sammentrængt gengivelse af *Stat og Individ* 1942].
- Stedbestemmelser uden Præposition i Nygræsk*. In memoriam Kr. Sandfeld. København: Gyldendal 1943, s. 85–93.
- Den antikke Procedures Oprindelse og Væsen*. *Tidsskrift for Rettsvitenskap* 56, 1943, s. 247–285.
- 1945 *En Cicero-Antologi*. Danske Oversættelser med vedføjet latinsk Tekst og Noter. [Udg. af] Otto Foss, Hartvig Frisch, Carsten Höeg. København: Gyldendal 1945. 613 s. 6 tavler.
- Fasti, Ovids Almanak og romerske Mythologi*. Gendigtet af Carsten Höeg og Paul V. Rubow. København: Gyldendal 1945. 171 s.
- 1946 *Gestapo og dets danske Hjælpere*. Frit Danmarks Hvidbog. Bd. II. København: Thaning & Appel 1946, s. 48–95.
- Notules sur l'histoire du livre grec*. *Miscellanea Giovanni Mercati*. Vol. IV. (Studi e testi 124). Città del Vaticano: Biblioteca Apostolica Vaticana 1946, s. 1–12.

- Hvad jeg venter mig af den videnskabelige Kommission. I det lange Løb er ensidig, organiseret Forskning med præcist opgivet Mandat en farlig Trusel mod Forskningens Frihed og Spontanitet.* Samraadet 30, 1946, s. 79–80.
- 1947 *Om Ynde.* Rustale i Studenterforeningen Oktober 1946. København: Munksgaard 1947. 32 s. Ill.
- Carsten Høeg, H. J. W. Tillyard, E. J. Wellesz: *P. Kilian Kirchof in Memoriam.* Acta musicologica 18–19, 1946–47, s. 83.
- 1948 *Classical philology.* The humanities and the sciences in Denmark during the second world war. Copenhagen: Munksgaard 1948, s. 118–124.
- Tale til Udlands-Danskerne ved Kronborgmødet den 12. Juni 1948.* Danmarksposten 29, 1948, Nr. 7–8, s. 1–4.
- Christian Blinkenberg.* Oversigt over Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Virksomhed Juni 1947–Maj 1948, s. 105–124. 1 tavle.
- 1949 *Indtryk og tanker fra en Ruslandsrejse.* Fem kronikker. København: Munksgaard 1949. 66 s. Ill.
- Sofokles' Antigone og eftertiden.* Studier fra Sprog- og Oldtidforskning Nr. 211. København: Branner og Korch 1949. 56 s.
- Pays scandinaves.* Dix années d'études byzantines. Bibliographie internationale 1939–1948. Paris: Association Internationale des Études Byzantines 1949, s. 131–132.
- Classical studies and Unesco.* Courier (Unesco) 11, 1949, No. 8, s. 5. [Findes også i fransk version. – Genoptrykt i Bulletin de l'Association Guillaume Budé, nouv. sér., n° 8, décembre 1949, s. 32–34: *Les Études classiques et l'Unesco*].
- Den danske kulturdelegation om sine indtryk fra Sovjetunionen.* Sovjetunionen i dag 2, 1949, nr. 1, s. 4–7. Ill.
- 1950 *Monumenta Musicae Byzantinae.* Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab 1742–1942. Samlinger til Selskabets Historie udarbejdet af Asger Lomholt II. København 1950, s. 276–282. [En af Carsten Høeg i 1943 udarbejdet beretning til Selskabet, suppleret med oplysninger fra Selskabets arkiv].
- Ξενοφώντος Κύρου ἀνάβλασις. Oeuvre anonyme ou pseudonyme ou orthonyme?* Classica et Mediaevalia 11, 1950, s. 151–179.
- Hartwig Frisch.* Festskrift udg. af Københavns Universitet november 1950, s. 224–236. Ill.
- Viden og videnskab under F.N.s beskyttelse.* Frit Danmark 9, 1950, nr. 5, s. 4–7. Ill.
- Humanisme og videnskab. En Steno-forelæsning.* Medicinsk Forum 3, 1950, s. 167–185. Ill.
- 1951 *Græske politikere.* Tale holdt ved Universitetets årsfest i 1950 samt oversættelse af Demosthenes' Tredie filippiske tale. København: Rosenkilde og Bagger 1951. 46 s.
- Séance commune aux congrès des études classiques et des études historiques. Discours.* Actes du premier congrès de la Fédération

- Internationale des Associations d'Études Classiques à Paris
28 août–2 septembre 1950. Paris: Librairie C. Klincksieck
1951, s. 17–20.
- [Ann. af] *Knud Hannestad: De 30 tyranner. Studier i athensk forfatningshistorie i slutningen af 5. århundrede.* Nyt fra Historien 1–2, 1950–1951, s. 101–102.
- Om fordømmelse i flok.* Frederiksberg Teaters program ved opførelsen af Christopher Fry: *Damen vil nødigt brændes* (1951), s. 12–19.
- 1952 *The hymns of the Hirmologium.* Part I. Transcribed by Aglaia Ayoutanti and Maria Stöhr. Revised and annotated by Carsten Høeg with the assistance of Jørgen Raasted. Monumenta Musicae Byzantinae. Scripta. Vol. VI. Copenhagen: Munksgaard 1952. L, 334 s.
- Prophetologium.* Ed. Carsten Høeg et Günther Zuntz. Fasc. 3. Monumenta Musicae Byzantinae. Lectionaria. Vol. I. Hauniae: Munksgaard 1952. S. 193–264.
- Unesco.* Gads danske Magasin 46, 1952, s. 381–390.
- Lægestanden i den klassiske oldtid. En Søren Müller forelæsning.* Medicinsk Forum 5, 1952, s. 169–184. Ill.
- 1953 *Platons Skrifter.* Udg. ved Carsten Høeg og Hans Ræder. Bd. 1–2. 2. Oplag. København: C. A. Reitzel 1953. 313 s.; 289 s.
- The oldest Slavonic tradition of Byzantine music.* Proceedings of the British Academy 39, 1953, s. 37–66. Ill. 4 tavler.
- 1954 *Johan Nicolai Madvig.* 7. August 1804–12. December 1886. København: Munksgaard 1954. 35 s. Ill.
- Platons Skrifter.* Udg. ved Carsten Høeg og Hans Ræder. Bd. 3–6. 2. næsten uændrede Oplag. København: C. A. Reitzel 1954. 240 s.; 182 s.; 224 s.; 263 s.
- Unesco og dansk ungdom.* Lederbladet 13, 1954, s. 9–10.
- Aristofanes.* Den danske Studenterscenes program ved opførelsen af Aristofanes: *Acharnerne* (1954), s. 3–4.
- 1955 *Musik og digtning i byzantinsk kristendom.* København: Munksgaard 1955. 133 s. Ill.
- Platons Skrifter.* Udg. ved Carsten Høeg og Hans Ræder. Bd. 7–10. 2. næsten uændrede Oplag. København: C. A. Reitzel 1955. 283 s.; 211 s.; 280 s.; 328 s.
- Den hellige Antonius' liv og andre skrifter om munke og helgener i Ægypten, Palæstina og Syrien.* Oversat af Holger Friis Johansen. Med en indledning af Carsten Høeg. Udg. af Selskabet til historiske Kildeskrifters Oversættelse XIII, 4. København: Munksgaard 1955. 231 s. 8 tavler.
- Grønlands kulturudvikling i videnskabelig belysning.* Atuagagdliutit-Grønlandsposten 95, 1955, nr. 17, s. 7, 16, nr. 18, s. 5–6. Ill.
- 1956 *Contactarium Ashburnhamense.* Ed. Carsten Høeg. Monumenta Musicae Byzantinae IV. Copenhagen: Munksgaard 1956. 47 s. 265 tavler.

- Nogle tanker om Æschylus' stil.* Festschrift til Paul V. Rubow. København: Gyldendal 1956, s. 59–81.
- Quelques remarques sur les rapports entre la musique ecclésiastique de la Russie et la musique byzantine.* Πεπραγμένα τοῦ Θ' Διεθνoῦς Βυζαντιολογικοῦ Συνεδρίου. Τόμος Β'. Ἀθήναι 1956, s. 120–124.
- Ein Buch altrussischer Kirchengesänge.* Zeitschrift für slavische Philologie 25, 1956, s. 261–284.
- 1957 *Acta Congressus Madvigiani. Hafniae MDMLIV.* Proceedings of the Second International Congress of Classical Studies. Actes du Deuxième Congrès International des Études Classiques. Vol. III: The classical pattern of modern Western civilization: Portraiture. Ed. by Carsten Høeg, Per Krarup, P. J. Riis, Ib Magnussen. Copenhagen: Munksgaard 1957. 99 s. Ill.
- Acta Congressus Madvigiani. Hafniae MDMLIV.* Proceedings of the Second International Congress of Classical Studies. Actes du Deuxième Congrès International des Études Classiques. Vol. V: The classical pattern of modern Western civilization: Language. (Travaux du Cercle linguistique de Copenhague XI). Copenhagen: Nordisk Sprog- og Kulturforlag 1957. 235 s.
- [Tale ved opførelsen af Gluck's »Ifigenia i Tauris« i det gamle Kongelige Hoftheater lørdag d. 7. december 1957 udsendt som privat julehilsen 1957.] 10 s.
- Les rapports de la musique chrétienne et de la musique de l'antiquité classique.* Byzantion 25–27, 1955–57, s. 383–412.
- Dannelse og teknik.* Perspektiv 5, 1957–58, nr. 4, s. 15–20.
- 1958 *Vester Svendstrup Å.* Rustale holdt den 4. oktober 1958 i Studenterforeningen. København: Munksgaard 1958. 31 s.
- Acta Congressus Madvigiani. Hafniae MDMLIV.* Proceedings of the Second International Congress of Classical Studies. Actes du Deuxième Congrès International des Études Classiques. Vol. I: General part. – Vol. II: The classical pattern of modern Western civilization: Formation of the mind, forms of thought, moral ideas. – Vol. IV: The classical pattern of modern Western civilization: Urbanism and town-planning. Ed. by Carsten Høeg, Per Krarup, P. J. Riis, Ib Magnussen. Copenhagen: Munksgaard 1958. 445 s.; 225 s.; 129 s. Ill. [Taler af Carsten Høeg, kongressens præsident, er trykt vol. I, s. 34–38 (fransk) og s. 42–44 (engelsk)].
- Les »Monumenta Musicae Byzantinae«.* Carsten Høeg, Bartolomeo Di Salvo, H. J. W. Tillyard, Egon Wellesz: *Report on the meeting of the Board of Monumenta Musicae Byzantinae in Copenhagen, August 11–14, 1958, and on the connected colloquium.* Byzantion 28, 1958, s. 519–528.
- Grækenland.* [Introduktion til radio- og fjernsynsserie]. Danmarks radio 1958–59, s. 3–6.
- 1960 *Prophetologium.* Ed. Carsten Høeg et Günther Zuntz. Fasc. 4. Monumenta Musicae Byzantinae. Lectionaria. Vol. I. Hauniae: Munksgaard 1960. S. 265–410.

- Dansk dannelses græske baggrund.* Skriv- og rejsekalender for det år efter Kristi fødsel 1961, s. 180–188. [Artiklen, der også findes i færøsk version, indgår i flere almanakker for 1961].
- 1961 *Atombomben og lommeuret. Om angst og tryghed, alvor og letsind.* Perspektiv 8, 1960–61, nr. 8, s. 5–8.
-